

Datum

2020-05-25

Vår referens

Lars G Larsson

Utvecklingssekreterare

lars.g.larsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Måns Berger (MP) och Janne Grönholm (MP) om säkerställande av hemlösa barns rättigheter STK-2019-1731

ASN-2020-271

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har beretts möjlighet att yttra sig över aktuell motion som inkommit till kommunfullmäktige från Måns Berger (MP) och Janne Grönholm (MP).

I motionen yrkas att kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och socialnämnden i uppdrag att skyndsamt tillsätta en utredning om hur hemlösa barns rättigheter säkerställs i nämndens verksamhet i enlighet med barnkonventionen samt att kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och socialnämnden i uppdrag att ändra riktlinjerna för ekonomiskt bistånd så att socialsekreterarna får möjlighet att erbjuda långsiktiga boendelösningar till alla hemlösa barn i enlighet med barnkonventionen.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen redogör i ärendet för aktuella förhållanden kopplade till yrkandena.

Förslag till beslut

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner yttrandet avseende motion från Måns Berger (MP) och Janne Grönholm (MP) enligt förvaltningens förslag.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar yttrandet till kommunfullmäktige.
3. Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att anse motionen vara besvarad.

Beslutsunderlag

- Remiss angående Motion av Måns Berger (MP) och Janne Grönholm (MP) om säkerställande av hemlösa barns rättigheter
- STK-2019-1731
- Motion av Måns Berger (MP) och Janne Grönholm (MP) om säkerställande av hemlösa barns rättigheter
- G-ASN 200617 Tjänsteskrivelse Motion av Måns Berger (MP) och Janne Grönholm (MP) om säkerställande av hemlösa barns rättigheter

- Besked om beviljad anstånd i ärende STK-2019-1731 till och med 18 juni 2020
- ASN 200617 Förslag till Yttrande angående Motion av Måns Berger (MP) och Janne Grönholm (MP) om säkerställande av hemlösa barns rättigheter

Beslutsplanering

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2020-05-28

ASN presidieberedning 2020-06-01

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2020-06-08

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2020-06-17

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Måns Berger (MP) och Janne Grönholm (MP) har i en motion yrkat att kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och socialnämnden i uppdrag att skyndsamt tillsätta en utredning om hur hemlösa barns rättigheter säkerställs i nämndens verksamhet i enlighet med barnkonventionen samt att kommunfullmäktige ger arbetsmarknads- och socialnämnden i uppdrag att ändra riktlinjerna för ekonomiskt bistånd så att socialsekreterarna får möjlighet att erbjuda långsiktiga boendelösningar till alla hemlösa barn i enlighet med barnkonventionen.

I motionen framhålls att hemlösa barn är en av de mest utsatta grupperna i Malmö och att en forskningsrapport (Hemlösa barns vardagsliv i Malmö¹) bland annat visat att hemlösa barns rättigheter och behov i stort är osedda och att det finns allvarliga brister i Malmö stads hantering av hemlösa barn. Enligt motionen visade en granskning av 270 akter som genomförts under studien att det enbart fanns två ärenden som det tydligt dokumenterats att socialtjänsten pratat med barnen. Vidare framhålls i motionen att likvärdigheten har försämrats av socialtjänstens nya praxis där barn behandlas olika beroende på om deras föräldrar är hemlösa på grund av sociala eller strukturella orsaker.

Miljöpartiet vill att de utsatta barnen skyddas genom att Malmö stad fullföljer sina förpliktelser i enlighet med barnkonventionen.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens överväganden

Hemlöshet bland barn är ett stort samhällsproblem. Att ha en bostad är ett av människans grundläggande behov. Det har betydelse för såväl den psykiska som fysiska hälsan och påverkar också möjligheterna att kunna arbeta och studera och i övrigt ha ett socialt liv. Det kan antas att bostaden och att ha tillgång till ett tryggt hem har större betydelse för barn än för vuxna. Trygghet och kontinuitet är av grundläggande betydelse för barns utveckling och det är därför särskilt allvarligt om barn drabbas av hemlöshet. Arbetsmarknads- och socialnämnden har satsat stora resurser för att motverka hemlöshet bland barnfamiljer. Den senaste hemlöshetskartläggningen från oktober 2019 visade att antalet barn i hemlöshet nästan halverats på ett år. Statistik från förvaltningen visar på en fortsatt nedåtgående trend under år 2020.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har tillsammans med Malmö universitet genomfört en studie; *Hemlösa barns vardagsliv i Malmö*. Rapporten publicerades i slutet av 2019. I

¹ [Malmö stad, Malmö universitet, Hemlösa barns vardagsliv i Malmö \(2019\)](#)

forskningsprojektet ingick bland annat en genomgång av totalt nästan 300 individakter som rörde barnfamiljer som ansökt om bistånd till boende under perioden januari 2017 till maj 2017. Aktgranskningen visade att barnen i stor utsträckning är osedda i socialtjänstens dokumentation och att det finns behov av att utveckla arbetet med att säkerställa hemlösa barns rättigheter.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen tog under våren 2019 fram en vägledning för bistånd till boende som tydliggjorde rätten till bistånd. Vägledningen bygger på socialtjänstlagen (SoL) och den rättspraxis som utvecklats genom avgöranden i Högsta förvaltningsdomstolen och i någon mån i kammarrätterna. Det är sålunda inte Malmö stad som tagit fram praxis inom området.

Att familjer behandlas olika, i den meningen att deras individuella situation och eventuella svårigheter och hinder att själva skaffa en bostad, påverkar rätten till bistånd enligt SoL är i linje med hur ärenden ska handläggas enligt lag och inom förvaltningen. I bedömningen av rätten till bistånd tar förvaltningen bland annat vägledning från den praxis som finns inom området. Vare sig barnkonventionen eller SoL ger barnfamiljer som saknar en bostad rätt till bistånd enligt SoL till en sådan. Det visar bland annat domar från Högsta förvaltningsdomstolen. Ansvaret för att säkerställa att det finns bostäder till kommunens invånare ligger inte under arbetsmarknads- och socialnämnden ansvar utan är en fråga för kommunens bostadsförsörjning. Förvaltningen ger genom bostadsrådgivningen och socialsekreterare barnfamiljerna stöd och hjälp med att finna en bostad.

De av arbetsmarknads- och socialnämnden beslutade riktlinjerna för handläggning av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för livsföring i övrigt reglerar kommunens arbete med stöd, utredning och insatser kopplat till ekonomiskt bistånd. Bistånd till långsiktiga boendelösningar är inte en del av det ekonomiska biståndet och behandlas därför inte i dessa riktlinjer.

Barnperspektiv i arbetet med hemlösa barnfamiljer är i utvecklings- och implementeringsfas. Det finns flera pågående och planerade arbeten för att synliggöra barnperspektivet. Arbetsmarknads- och socialnämnden antog i mars 2018 *Plan för integrering av barnets rättigheter inom ASF 2018–2020*. Planen är vägledande i integreringen av barnrätten i verksamheterna och har identifierat en rad insatser och processer som behövs för att barnrätten ska genomsyra kärnverksamheten i enlighet med ambitionsnivå i gällande lagstiftning.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen kommer innan sommaren 2020 att arbeta om vägledning för bistånd till boende. Liksom tidigare bygger vägledningen på SoL och på praxis från domstolar. I den uppdaterade vägledningen kommer det att finnas ett särskilt avsnitt som behandlar barnrätt i arbetet med hemlöshet utifrån barnkonventionen och bestämmelser i SoL. I vägledningen kommer det bland annat att framgå att förvaltningen ska säkerställa barns rättigheter i handläggning av boendeärenden genom att uppmärksamma och synliggöra barnets livssituation, bedöma och beakta barnets bästa vid beslut, samt att göra en analys och överväga vad olika beslut får för konsekvenser för barnet på kort och lång sikt. Vägledningen kommer också att ta upp barnets rätt till information och att barnet ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör barnet. Barnets åsikter och inställning ska tillmätas betydelse i förhållande till hans eller hennes ålder och mognad och vägas in i beslutet.

Inom förvaltningen pågår därutöver ett arbete att ta fram stödmaterial för att stödja ett barnperspektiv i handläggning och dokumentation av bland annat ärenden som rör barnfamiljer

som befinner sig i hemlöshet. Materialet ska ge stöd i att göra barnkonsekvensanalyser och att bättre dokumentera hur barnets rättigheter beaktats i handläggningen.

Ansvariga

Petra West Stenkvist Enhetschef

Katarina Lindeberg Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef